

Sant Cristòfol

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Cristòfol
Alçada: 348

Coordenades:

Latitud: 41.63864
Longitud: 1.81859
UTM Est (X): 401606
UTM Nord (Y): 4610330

Classificació

Número de fitxa 08053-32
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic Medieval
Segle XII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)
Número inventari Sí (IPA 16384)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religió
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic (carrer de Santa Maria, 1 - 08500 VIC)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 31/12/2016 - 01:00

Descripció

Església sufragània de la parroquial de Sant Vicenç situada al veïnat de Sant Cristòfol de Castellbell. Consta d'una sola nau de petites dimensions rematada vers tramuntana, per un absis semicircular, amb l'eix lleugerament desviat. La coberta de la nau està formada per un embigat de fusta sobre tres arcs diafragmes, de mig punt, que es distribueixen transversalment al llarg de la nau. Des del cor es pot observar una certa asimetria d'aquests elements. El cobriment exterior és de teula àrab a un sol vessant, mentre que l'absis està cobert amb volta de canó. Els murs laterals descarreguen en el rebaix de les dues arcades de mig punt; el de la dreta està construït a manera d'arcosoli. Ambdós podrien haver estat construïts posteriorment. En un d'ells sembla que més modernament s'hi va construir una portalada. La façana principal té una portalada de fusta, amb marxapeus de pedra i els carreus de pedra dels brancals ben escairats. Tot i que encara es pot endevinar la ubicació de la porta primitiva, rectangular, que es va tapiar. Per sobre de la portalada actual, hi ha un ull de bou, amb un vitrall senzill de motius geomètrics, que dona claror a l'interior. El cimbal culmina amb un doble campanar de cadireta i un frontis senzill al damunt.

A l'exterior, l'absis presenta arcuacions llombardes i lesenes, de dues arcuacions entre cada aparell de lesenes. Al centre de l'absis hi ha una finestra de doble esqueixada rematada amb un arc de mig punt fet amb petites dovelles.

L'aparell constructiu general de l'edifici està fet amb carreus de pedra disposats de manera ordenada.

A l'interior, l'altar és de pedra. A mà dreta hi ha una petita capella amb la imatge de la Mare de Déu i a mà esquerra la imatge de Sant Cristòfol.

Observacions:

Les claus es conserven en una casa propera a l'església.

Història

Mentre que el castell anomenat Castelobello surt esmentat a la documentació l'any 924, l'església de Sant Cristòfol no se cita fins l'any 1294, com a església de Castellbell. Montserrat Enrich, en el seu llibre "El poble de Sant Cristòfol", parla de que l'any 1114 ja existia com a parròquia de la diòcesis de Vic i que torna a sortir documentada l'any 1693 degut a unes obres que s'hi van dur a terme, perquè l'edifici estava en mal estat, tot i que no especifica quines.

Existeix la possibilitat que fos en aquest moment quan s'allargués la nau uns quatre metres eixamplant els murs de 0,50 metres més amples que els primitius. Amb aquesta ampliació es construï un cor. També s'hauria construït el doble campanar de cadireta i tapiat el portal primitiu.

A l'any 1952 novament es realitzen obres de rehabilitació, que consistiren en l'enrajolat del terra amb un mosaic obra de l'arquitecte del bisbat de Vic, sr. Pericas. També es va canviar l'altar de fusta que procedia de Montserrat i que s'hi havia col·locat vers els anys quaranta del segle XX. El pintor manresà, Josep Maria Rosell va enguixar i pintar el sostre de l'absis amb la figura de l'Esperit Sant. A l'altar Major hi havia una imatge de Sant Cristòfol i a les capelles laterals les imatges del Sagrat Cor i de la Immaculada Concepció. A banda i banda de l'altar les imatges de Sant Isidre i de la Mare de Déu de Fàtima.

L'any 1977 comencen de nou les rehabilitacions i restauracions, que consistiren en el repicat dels murs laterals interiors i de l'absis deixant la pedra vista.

L'any 1981 es va repicar tot el sostre deixant a la vista tres arcades transversals. La falsa volta de canó va ser substituïda per unes bigues col·locades horitzontalment, que deixaven imaginar la fesomia primitiva de l'edifici.

L'abril de 1983 es procedí a destapar la resta de l'absis exterior que quedava tapat per una habitació de la rectoria i la sagristia.

Bibliografia

- BROSSA VILA, Carme (1998). El llegat històric d'un poble: Castellbell i el Vilar. Ajuntament de Castellbell i el Vilar.
- COL·LECTIU el BROGIT (1980). L'art romànic en el nostre municipi (I); El Brogit, 10, novembre de 1980; pp. 1.
- COL·LECTIU el BROGIT (1981). Restauracions a Castellbell i el Vilar: L'església de Sant Cristòfol, un exemplar romànic peculiar, a Regió 7. 11 de juliol de 1981.
- ENRICH i VILADOMS, Montserrat (1984). El poble de Sant Cristòfol. Pàgs. 54-60. Col·lecció L'Auca Comentada, núm. 3. Ed. El Brogit
- ENRICH i VILADOMS, Montserrat (2011). El poble de Sant Cristòfol. El cor del poble. Els últims 25 anys a Sant Cristòfol. Ed. Sant Cristòfol Books.
- JUNYENT, F.; MAZCUÑAN, A.; BENET, A. et alii (1984). Sant Cristòfol de Castellbell, dins Catalunya Romànica. Vol. XI. Pàg. 175 a177. Ed. Fundació Enciclopèdia Catalana.

